

4. DOLOČITEV OPTIMALNIH POGOJEV ZA DELOVANJE SONČNIH CELIC

Naloga

- pri različnih osvetljenostih določite tisti upor bremena, pri katerem je izkoristek naj boljši

Pripomočki

- sončna celica
- avtomobilska žarnica (12 V, 5 W)
- zaščitni tulec za preprečitev vpliva okoliških izvorov svetlobe
- nastavljivi uporniki ali uporovna dekada od 0Ω do 2000Ω
- voltmeter

Razlaga

Sončna celica pretvarja svetlobno energijo neposredno v električno. Sestavljajo silicijev kristal z nekaj mikrometrov debelim območjem p in kake pol milimetra debelim območjem n na kovinski osnovi. Na zgornji strani je drobna kovinska mreža. Ko osvetlimo območje p z dovolj kratkovalovno svetlobo, nastanejo v njem in delno v območju n pari elektron - vrzel, kar požene po sklenjenem električnem krogu tok.

Izkoristek sončne celice je med drugim odvisen tudi od upornika, ki ga vežemo med pola. S spreminjanje upora se spreminjata tako tok, kot tudi napetost sončne celice. Največji izkoristek dobimo takrat, ko se pri dani osvetljenosti na uporniku sprošča največja moč.

Potek dela

Da bi izmerili električno moč, ki jo oddaja sončna celica, moramo med priključka vezati upornik in meriti napetost na uporniku, na celico pa svetiti z dovolj močno konstantno svetlobo. Oddano moč izračunamo po enačbi:

(I)

Začnite z največjo dovoljeno napetostjo na žarnici (12V za avtomobilsko žarnico), ki jo namestite 10 cm do 20 cm od sončne celice. Začnite z upornikom 100Ω in izmerite napetost. Izračunajte moč na uporniku in rezultat vnesite v tabelo I U I R I P I . Povečujte upor po 100Ω in ponavljajte meritev in izračun moči. Nadaljujete dokler ne dosežete upornosti 2000Ω . Narišite graf P(R) pri dani svetilnosti žarnice Ponovite postopek pri vsaj dveh manjših napetostih na žarnici. Vnesite rezultate na isti graf.

Poročilo o vaji

Meritve:

- napetost na žarnici . tabela I U I R I P I
Izračuni in ugotovitve
- najprimernejši upor pri dani osvetljenosti

